

“İhtilâfâtı beyne’l-İslâm îkâ edip, Mûtezile, Cebriye, Mürchie gibi dalâlet fırkalarını tevlid eden, istibdattır...” paragrafını açıklar mısınız? Ayrıca, ilmi istibdat, nasıl istibdad-ı siyasînin veledidir?

Taklit ve baskının olduğu yerde, kalıçılık ve taassup çıkar. Bu da ilim adamlarının özgürlük alanını kısıtlar. Taassup ve baskı yüzünden ilim adamları farklı ve değişik düşünceleri dillendiremezler. İlim adamları fikirlerini dillendiremedikleri zaman, fikir ve düşünce dünyası donuklaşıp matlaşır ve terakki etmez. Bu da taassup ve cehalete kuvvet verir. Halbuki meşverette ve hürriyette, insanlar yanlış da olsa fikirlerini beyan eder, doğru çabuk parlayıp gün yüzüne çıkar. Hatalı ve yanlış fikirler de düzelme imkanı bulur. Fikirler özgürce çarpıştığı zaman, hak ve hakikat daima galip gelip, yanlışları bertaraf eder.

İlmi baskının, siyasi baskının veledi olmasında ise, iktidarı elinde bulunduran siyasi otorite, kendi otoritesini sağlama almak için farklı düşünce ve fikirlerden rahatsız olur ve onlara pek fırsat vermek istemez. Bu sebeple iktidar baskısı dolaylı olarak diğer alanlarda da baskıyı doğurur. Bu yüzden ilmi istibdat, siyasi istibdadın bir neticesi, bir sonucu olmasına işareten, Üstad veled tabirini kullanıyor.

İlgili yeri okumak için tıklayınız:

- [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)